



MILJØPUNKT
AGENDA 21 · FOR ET BÆREDYGTIGT KBH



ØSTERBRO

ÅRSBERETNING 2018

DET LOKALE MILJØARBEJDE
I SAMARBEJDE MED
ØSTERBRO LOKALUDVALG



ØSTERBR
LOKALUDVALG



Miljøpunkt Østerbro, årsberetning 2018

Indledning

Denne årsberetning beskriver gennemførte aktiviteter, status og succeskriterier i forhold til opfyldelse af årsplanens mål, (se Årsplan 2018), efter aftale med Østerbro Lokaludvalg. Derudover beskrives også aktiviteter, der er udført for midler, der er fundraiset hos andre aktører.

Miljøpunkt Østerbros formål

Fondens formål er at støtte og udvikle det lokale miljøarbejde ved at inspirere og engagere borgere, foreninger, institutioner og erhvervsliv til aktivt at deltage i helhedsorienterede miljøprojekter, der også indtænker det sociale miljø, kultur, økonomi og integration. Fonden skal desuden sikre en dialog mellem borgere, foreninger, institutioner og erhvervsliv samt kommunen og forsyningsvirksomhederne om væsentlige miljøspørgsmål og kommunens miljøpolitik og herigennem medvirke til at udvikle det lokale demokrati.

Miljøpunkt Østerbros opgave

Efter aftale med Østerbro Lokaludvalg varetager Miljøpunkt Østerbro "Det lokale miljøarbejde" på Østerbro på vegne af lokaludvalget. Årsplanen og de aktiviteter der er afholdt i 2018 er derfor resultatet af et samarbejde mellem Miljøpunktet og

Lokaludvalget, og tager udgangspunkt i Københavns Kommunes kommissorie for lokaludvalg på miljøområdet.

Strategisk fundraising - eksterne midler

Miljøpunkt Østerbro arbejder løbende med strategisk fundraising for at optimere sit virke i bydelen. Langt de fleste af Miljøpunktets projekter er finansieret af Østerbro Lokaludvalg, men gennem årene har Miljøpunkt Østerbro derudover fundraiset betydelige midler fra eksterne aktører, som f.eks. Veluxfonden, Folkeoplysningspuljen, Kulturministeriet, Miljøstyrelsen og Københavns Kommune.

I 2018 har de eksterne midler dog været forholdsvis beskedne. Udover drift- og projektmidler fra Østerbro Lokaludvalg på i alt 1.238.300 kr., udgør de samlede fundraisede midler 195.450 kr. Danida har bevilget 84.450 kr. til udvikling af et pilotprojekt og en drejebog for undervisningsprojektet Generation Verdensborger. Københavns Kommune har støttet udbredelse af undervisningsprojektet 'Fornemmelse for mad' til andre bydele med 75.000 kr., Gentofte Kommune har givet 20.000 kr. til samme projekt. Afspændingspædagogernes Aftenskole, (APA), har bevilliget 16.000 kr. til formidling af, hvordan man undgår skadelige kemikalier i hverdagen.





Partnerskaber, samhandling og lokal forankring

Miljøpunktet samarbejder med en lang række frivillige aktører, foreninger, institutioner og detailhandelen ad hoc, når vi kan se at et samarbejde vil fremme bæredygtige tiltag for borgere på Østerbro. Miljøpunkt Østerbro har i 2018 bl.a. arbejdet sammen med lokale supermarkeder, socialøkonomiske virksomheder som Buddha Bikes, og NGO'er som Danmarks Naturfredningsforening og Chora Connection. Vi har også indledt partnerskaber med en bemandet legeplads, hvor vi laver naturformidling, planteworkshops og bygger insekthoteller. Endelig har vi gennem flere år samarbejdet tæt med Afspændingspædagogernes Aftenskole, da det giver os adgang til en stor målgruppe af småbørnsfamilier på Østerbro. Her får vi mulighed for at vejlede og inspirere til en bæredygtig livsstil, med særlig fokus på indeklima, sund børnemad og miljøvenligt forbrug. Et tæt samarbejde mellem miljøpunkterne imellem sikrer samtidig, at større projekter når ud over bydelsgrænserne, til gavn for borgere og erhverv i hele byen.





Miljøpunkt Østerbro ser en vigtig opgave i at agere som brobygger mellem borgerne og Københavns Kommune. Miljøpunkt Østerbros styrke som lokal organisation ligger netop i at kunne løfte kommunens visioner og retningslinjer for miljøområdet videre ud til Østerbroborgernes hverdag på relevant vis. Derfor arbejder vi med at illustrere sammenhængen mellem globale og lokale målsætninger for miljøet, og hvordan det kan relateres til en Østerbro kontekst. Også i 2018 har Miljøpunkt haft fokus på FN's Verdensmål for bæredygtig udvikling og hvordan de kan gøres konkrete og forankres lokalt. Danmark har forpligtet sig - såvel på et nationalt som kommunalt plan - til at arbejde for opfyldelsen af verdensmålene, og her træder Miljøpunkt Østerbro ind og gør verdensmålene konkrete for borgere i bydelen. Selv om verdensmålene alle er indbyrdes forbundne, har Miljøpunktet et særligt fokus på følgende verdensmål:

- 11. Bæredygtige byer og lokalsamfund
- 12. Ansvarligt forbrug og produktion
- 13. Klimaindsats





Grøn bydel

Også i 2018 har Miljøpunkt Østerbro haft stort fokus på borgerrettede miljøaktiviteter og -kampagner. De har omhandlet emner som affald og ressourcer, energioptimering, selvforsyning, natur i byen, bæredygtig livsstil og en bæredygtig omstilling. Miljøpunktet arbejder også med at facilitere let og lige adgang til bynatur og for mere biodiversitet i byen.

Bæredygtigt forbrug, affald og ressourcer

Miljøpunktet oplever, at borgerne har en særlig stor interesse for udfordringer knyttet til affald, og plastikaffald i særdeleshed. Ultimo 2018 har Miljøpunktet derfor lavet en udvidet research om emnet. Det udmøntede sig i en artikel, som er resulteret i yderligere henvendelser om emnet fra lokale borgere, der ønsker at involvere sig i affaldsproblematikken. Derudover har Miljøpunktet afholdt en guidet tur med workshop til ARC' s plastiksoringsanlæg og indledt et samarbejde med organisationen "Plastic Change", med henblik på såvel undervisning som borgerrettede arrangementer. Miljøpunktet vejleder løbende om affaldssortering og påskynder processen på de skoler, vi samarbejder med.

Fokus på madspild og tøjforbrug:

Madspild og tøjforbrug er oplagte fokusområder, da den miljømæssige impact er meget stort. Samtidig er det områder, hvor man som forbruger kan have indflydelse gennem sit forbrug og ved sine daglige valg. Det er ligeledes oplagt at bruge disse emner som eksempler på, hvordan man som borger kan bidrage til FN's verdensmål for bæredygtig udvikling, Ansvarligt forbrug og produktion (mål 12) og Klimaindsats (mål 13) og til at gøre målene relevante for den enkelte borger.

I følge FN's verdensmål for bæredygtig udvikling nr. 12 er det afgørende, at den globale madspild på detail- og forbrugerniveau pr. indbygger halveres inden 2030. Derfor opretholder Miljøpunkt Østerbro indsatsen mod madspild, såvel i undervisningen af skolebørn som i løbende SoMe kampagner og vejledning af borgere. Også tøjforbrug er i fokus i formidlingen af bæredygtig livsstil. Danskerne køber i gennemsnit 16 kg. tekstiler om året, mens tøjindustrien er en af de mest forurenende i verden. Som kunder og forbrugere kan vi derfor let gøre en forskel for miljøet ved at tage et grundigt kig på vores garderobe og forbrug af tøj og sko.





Energioptimering og klimaindsats

København har som målsætning at være CO2 neutral i 2025. Hvis det skal indfries, er det nødvendigt at skabe et bredt engagement for dette hos boligforeninger, virksomheder og borgere. Miljøpunkt Østerbro har i 2018 deltaget i kampagnen 'Energispring' i samarbejde med bl.a. Københavns Kommune og HOFOR, og påbegyndt arbejdet med at udvikle en model for vejledning af borgere i energioptimering, ressourceoptimering og grønne tiltag for boligforeninger.

Bynatur og selvforsyning

Miljøpunkt Østerbro oplever en stor interesse fra borgerne for at opleve natur i byen og få mere at vide om selvforsyning, lokale sankemuligheder etc. Det er samtidig emner, der kan tjene som eksempler på FN's bæredygtigheds mål om Bæredygtige byer og lokalsamfund (mål 11) og Ansvarligt forbrug og produktion (mål 12).

I 2018 har Miljøpunkt afholdt flere guidede ture i den lokale bynatur samt planteworkshops. Til

Østerbro Weekend med Østerbro Lokaludvalg var fokus også på selvforsyning og dyre- og planteliv i byen, og sammenhængen med de før nævnte verdensmål.

Miljøpunktet vejleder og samarbejder ad hoc med lokale frivillige om grønne projekter i bydelen, som f.eks. Østerbro Madhaver og Lyngbyvejskvarterets sommerpark. Vi har også deltaget i en udstilling med NaTuriByen sammen med de andre miljøpunkter. Miljøpunktet har også gjort opmærksom på sankemuligheder i bydelen via nyhedsbrev, hjemmeside og sociale medier.

Låneordninger

Miljøpunkt Østerbro fortsætter med at udlåne de populære ladcykler, lånehøns, samt et æblemosteri. Vores ladcykler tæller nu en park på tre cykler. Låneordningen er meget populære og cyklerne bruges til alt fra flytning til polterabend eller til blot at afprøve en ladcykel, inden man selv beslutter sig for et køb. Miljøpunkt Østerbros Lånehøns går ud på at borgerne kan prøve at holde høns i 3 måneder.



Fokus på bynatur til Østerbroweekend. I samarbejde med Østerbro Lokaludvalg.



Hønsene rejser fra baggård til baggård og et udlån varer typisk 3 måneder. Høns i byen er gode til at understøtte formidlingen af, hvad bynatur kan være for en størrelse, af bæredygtig livsstil, cirkulær økonomi og ressourcebevidsthed. Der er fortsat en stor interesse for ordningen, hvor klukken i gården og madaffald betyder selvforsyning af dagfriske æg.

Æblemosteriet er udlånt i sæsonen og er derudover blevet brugt til events af den bemandede legeplads i Kildevældsparken. Æblemosteriet er en god anledning til at få en dialog om selvforsyning og om at undgå ressourcepild. Millioner af ton frisk frugt går til spilde i danske haver hvert efterår, fordi haveejerne ikke når eller kan spise hele høsten. Også på Østerbro er der mange æbler, mest i borgernes private haver, men også i lokalmiljøet.





Undervisning

Madspildsprojektet 'Fornemmelse for mad' har også i 2018 oplevet stor interesse fra de københavnske folkeskoler, og underviserne fra Miljøpunkt Østerbro har nu stået overfor 4529 skolebørn og undervist i Fornemmelse for mad, siden forløbet blev skudt i gang. Samtidigt er der opbygget et stort og voksende netværk af lokale erhvervsdrivende, der involverer sig i undervisningen. Feltanalyser viser, at projektet har effekt, og at eleverne rent faktisk tager budskabet med hjem.

I 2018 blev "Fornemmelse for mad" nomineret til ARLA Fondens undervisningspris Generation Food Award for bedste undervisningsprojekt.

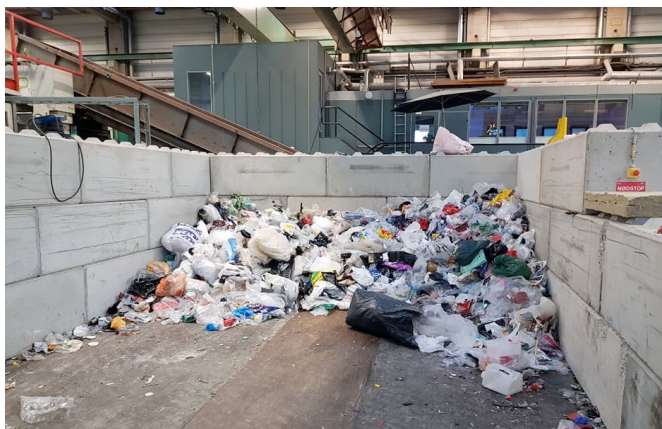
I årets løb har Miljøpunktet udviklet og opgraderet undervisningsforløbet "Fornemmelse for mad", sådan at det i højere grad omfatter affaldssortering og ressourceforbrug generelt, og så eleverne får kendskab til FN's 17 verdensmål for bæredygtig udvikling. Formålet er at give

skoleeleverne redskaber til selv at tage bæredygtige valg i hverdagen.

Udover at integrere FN's verdensmål for bæredygtig udvikling i 'Fornemmelse for mad', er projektudviklingen resulteret i et nyt undervisningsforløb, 'Generation verdensborger', som Miljøpunkt Østerbro har udviklet i samarbejde med Randersgades Skole.

Eleverne skal gennem Generation Verdensborger opnå forståelse for sammenhængen mellem deres egne og lokale virksomheders daglige valg og den effekt, det har for arbejdet med FN's verdensmål. De unge bliver gennem projektet præsenteret for konkrete handlingsmuligheder, og de bliver klædt på til at gå fremtiden og klodens udfordringer i møde med en optimistisk og løsningsorienteret tilgang. Projektet har resulteret i nye partnerskaber med lokale, bæredygtige og socialøkonomiske virksomheder samt yderligere skoler i København.





Fokus på plastik: Østerbro-borgerne har en meget stor interesse for plastikproblematikken. I 2018 har vi påbegyndt fokus på emnet i form af udvidet research og vidensdeling. Der var stor interesse for den guidede tur til Amagers Ressourcecenter.



Insekthoteller: Partnerskab med Tårnlegepladsen. Workshop, hvor der blev bygget insekthotel og pindsvinebolig til Fælledparken.



Virksomhedsbesøg hos Buddha Bikes: Elever fra Randersgade Skole undersøger, hvordan lokale virksomheder arbejder med FN's verdensmål for bæredygtig udvikling.



Sanketur på Nordhavnstippen: Miljøpunkt har afholdt tre bynaturvandring/sanketure, hvor vi har kortlagt den lokale flora. Bl.a. på Nordhavnstippen.



Østerbro Weekend: Lokaludvalgets årlige arrangement i Fælledparken bød på rig mulighed for dialog om bynatur med Østerbro-borgerne. Miljøpunkt medbragte bl.a. høns, og "vilde dyr".



Bæredygtig transport: Miljøpunkts låneordninger er populære. Der var stil over transporten, da dette Østerbro-par skulle videre efter vielsen.



Bæredygtig jul: I december satte Miljøpunkt fokus på hvordan man kan holde bæredygtig jul og bl.a. hvordan man kan anskaffe sig et økologisk juletræ på Østerbro.



Energioptimering: Miljøpunktet har deltaget i kampagnen "Energi-spring" med bl.a. Københavns Kommune og HOFOR, og påbegyndt arbejdet med at udarbejde vejledning til bæredygtig boligforening.



Fornemmelse for mad: Miljøpunktet har i årets løb udviklet og opgraderet undervisningsforløbet om at undgå madspild. Projektet blev i 2018 nomineret til Arlas undervisningspris, Generation Food Award.



NaturiByen udstilling. Åbning i samarbejde med andre Miljøpunkter. Borgere kunne møde byens vilde indbyggere til udstillingen VinterNatur.



Planteshop: Der blev plantet og forspiret til Miljøpunktets planteshop i forbindelse med Lokaludvalgets Østerbro Weekend i Fælledparken.



Lånehøns: Der er mange gode grunde til at have høns i byen. Lånehønsene giver Østerbro-borgerne mulighed for at afprøve, hvad det vil sige at holde høns.



Flagermusture. Miljøpunkt har fortsat med at afholde de populære flagermusture i Fælledparken. I samarbejde med Danmarks Naturfredningsforening.



FN's verdensmål for bæredygtig udvikling: Miljøpunktet har holdt oplæg om, hvordan verdensmål bliver til hverdagsmål i forbindelse med Bæredygtigt Marked på Østerbro.



Sommerpark i Lyngbyvejskvarteret: Miljøpunkt har i 2018 indledt et samarbejde med Lyngbyvejskvarteret, som vi i 2019 er fuldt i gang med at udvikle.



Østerbro Madhaver: Opstarts-workshop om spiselige planter og sparring med lokale ildsjæle, der er ophavspersoner til projektet.



Bæredygtig barsel: Også i 2018 har Miljøpunktet rådgivet barslende forældre om, hvordan de kan undgå skadelig kemi i hverdagen, og tage bæredygtige valg som forbrugere.



Generation Verdensborger: Elever fra Randersgade Skole præsenterer sine bud på, hvilke produkter der kan indgå i en deleøkonomi.



Formål	Aktivitet/Leverance	Succeskriterier	Resultat
At påvirke borgerne i en bæredygtig retning og formidle konkrete eksempler på en bæredygtig livsstil og et bæredygtigt forbrug – også til gavn for kommende generationer	Afholde workshops i samarbejde med andre lokale aktører, med særlig fokus på: <ul style="list-style-type: none"> • Forgrønning, natur i byen og selvforsyning • Ressourceoptimering, bæredygtig livsstil og det økologiske fodaftryk 	Succeskriterier Afholdelse af mindst 4 workshops for borgere på Østerbro	1 workshop om spiselige fællesbede på Østerbro i samarbejde med Østerbro Madhaver, samt vejledning til de lokale ildsjæle, der er ophavspersoner til projektet 1 planteworkshop i forbindelse med Østerbroweekend 1 workshop om at bygge insekt- og pindsvineboliger i Fælledparken i partnerskab med den bemandede legeplads, Tårnlegepladsen.
At støtte op om og samarbejde med andre lokale aktører i bæredygtige aktiviteter på Østerbro	Guidede ture – flagermustur, nogle af dem i samarbejde med "Cykling uden alder".	Afholde mindst 4 guidede ture på Østerbro	1 workshop og guidet tur om plastikproblematikken på ARC's plastsorteringsanlæg 3 bynaturvandring/sanketure, hvor vi har kortlagt den lokale flora. 2 flagermusture i samarbejde med Danmarks Naturfredningsforening. 1 guidet tur om grønne tage
Støtte op om og samarbejde med andre lokale aktører i bæredygtige aktiviteter på Østerbro	Oplæg/foredrag om relevante emner	Afholde mindst 10 foredrag/oplæg	8 oplæg om at undgå skadelig kemi i hverdagen og klimavenligt forbrug, i samarbejde med Afspændingspædagogernes Aftenskole (APA) og Designcafeen. 1 foredrag om ressourcer, forbrug, FN's verdensmål og relevansen for Østerbro til Bæredygtigt Marked.
Støtte op om og samarbejde med andre lokale aktører i bæredygtige aktiviteter på Østerbro	Understøtte lokale borgerdrevne aktiviteter. Aktiviteter i samarbejde med Østerbro Lokaludvalg og andre aktører, med fokus på miljø.	Deltagelse i mindst 3 lokale bydelsarrangementer: f.eks.: <ul style="list-style-type: none"> • Lokaludvalgets sundhedsweekend • Byttemarked i samarbejde med Kultur Østerbro • Pop-up events i bydelen med lokale aktører 	Deltagelse i Lokaludvalgets Østerbroweekend, 2 dage. Fokus på natur i byen, madspild, høns og selvforsyning. NaturiByen udstilling "VinterNatur" i samarbejde med andre Miljøpunkter. Indledt samarbejde med Lyngbyvejskvarteret, bilfri zone sommerpark.
Støtte op om og samarbejde med andre lokale aktører i bæredygtige aktiviteter på Østerbro	Støtte kommunens initiativer som "partnerskabstræ" og andre ad hoc kampagner. Støtte op om og formidle Københavns Kommunes affaldsplan og handleplan for FN's bæredygtigheds mål. Formidling af sammenhængen mellem globale målsætninger	En aktivitet i forbindelse med kommunalt initiativ – f.eks. kampagner, der skal udbrædes lokalt. At Miljøpunktets formidlingsaktiviteter, såsom foredrag, artikler og SoMe kampagner løbende inkluderer og afspejler kommunens målsætninger og	Kampagne: Deltaget i kampagnen om energispring fra kommune og forsyningsselskaber, kampagne på de sociale medier om at undgå madspild, samt kampagnerne "Fyr langsomt" og "Sommerluk", i samarbejde med HOFOR. Deltagelse i kampagne med ByNatur i samarbejde med øvrige Miljøpunkter. Derudover løbende formidling om bæredygtig livsstil, ressourceoptimering og hvordan udvalgte af FN's verdensmål for bæredygtig udvikling kan relateres til en lokal kontekst.



Formål	Aktivitet/Leverance	Succeskriterier	Resultat
<p>Lokal kommunikation</p> <p>Undervisning At uddanne skolebørn på Østerbro til at undgå madspild, (se strategi-planen).</p> <p>Eleverne skal opnå en forståelse for de lokale og globale sammenhænge af madforbrug og madspild og de skal reflektere over deres eget forhold til mad (læringsmål).</p> <p>Undervisningsforløbet for udskolingen bliver udvidet til at omfatte emner som cirkulær økonomi i en forbrugssammenhæng samt globale perspektiver på personlig livsstil og forbrug.</p> <p>At gøre Østerbro, Østerbro Lokaludvalg og Miljøpunkt Østerbro - kendte for at arbejde aktivt mod madspild i samarbejde med forskellige lokale aktører</p>	<p>Udlåne låneløns, cykel, klimakuffert, mosteri, miljørådgivning af Østerbros borgere. Kommunikation af lånehøns.</p> <p>Synlighed i forskellige medier – Lokalavis, Facebook, Twitter, formidling i lokalavis m.m.</p> <p>Undervisningsforløb i indskolingen, mellemtrinnet og udskolingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Det Økologiske Fodaftryk • Madspild i detailhandlen - besøg i lokale supermarkeder • Lave mad af overskudsvarer fra lokale butikker <p>Løbende udvikling af undervisning til også at omfatte andre relevante temaer, som FN's verdensmål, og at der er fokus på sammenhængen mellem lokal livsstil og globale udfordringer.</p> <p>Udbrede kendskabet til projektet. Kommunikation af projektet, evalueringen samt formidling om madspild, ressourcspild m.m. Samarbejdet med det lokale erhvervsliv, samarbejdet mellem skolerne og supermarkederne etc.</p>	<p>At lånehønsene løbende er udlånt og ordningen er synlig for Østerbros borgere Koordinere og udlåne cyklerne, mosteriet og elsparekufferten</p> <p>Udsende 10 - 12 nyhedsbreve, løbende SoMe kampagner</p> <p>2-5 omtaler i Østerbro avis og andre medier</p> <p>10 Undervisningsforløb på Østerbro skoler = 20 undervisningsmoduler og 10 virksomhedsbesøg</p> <p>Indgåelse af partnerskab med en skole på Østerbro om ressourcer, affald og cirkulær økonomi, med fokus på Københavns Kommunes handleplan for FN's 17 verdensmål om bæredygtighed.</p> <p>Måltrettet presseindsats til lokale og nationale medier Udsende 10 - 12 nyhedsbreve, løbende SoMe kampagner</p> <p>2-5 omtaler i Østerbro avis og andre medier</p>	<p>Cykler og høns er populære og løbende udlånt, Æblemosteri er udlånt i sæson og til lokale arrangementer. Klimakufferten er forældet og bliver afviklet.</p> <p>Nyhedsbreve og SoMe kampagner er afviklet som planlagt. Især på Instagram får vi mange nye følgere.</p> <p>Adskillige omtaler på naturibyen.dk om Miljøpunkt Østerbros aktiviteter. I 2018 har Miljøpunkt Østerbro været omtalt i lokalavisen i forbindelse med projektet Østerbro Gadehaver, diverse debat om Miljøpunkt Østerbros fremtid samt beretningen om overdragelsen af centerlederposten.</p> <p>Der er afviklet 11 undervisningsforløb på Østerbro skoler = 23 moduler og 11 virksomhedsbesøg.</p> <p>Der er indgået et partnerskab med Randersgade Skole, og udviklet et nyt undervisningsprojekt med fokus på de emner, der nævnes i succeskriterierne.</p> <p>Miljøpunkt Østerbro er omtalt på en lang række websites samt Bornholms Tidende i forbindelse med nomineringen til ARLA Generation Food Award for 'Fornemmelse for mad'. Se under "øvrigt" i ledelsesberetningen.</p>



Bestyrelsen for Miljøpunkt Østerbro

Dato:

Ole Kassow, formand

Mette Mertz, næstformand

Bjarne Gantzel Pedersen

Finn Kristiansen

Jens Peter Mortensen

Janne Foghmar

Annagrethe Ottovar

Magdalena Szymanski

Jóannes Jørgen Gaard